

W
I
N
A
T
K
A
P
O
S
P

**Monika
Adamczyk-
Garbowska**

Promocja książki

pt. "Polska Isaaca
Bashevisa Singera.

Rozstanie i powrót."

**12.01.1995 r. (czwartek)
godz. 17.00**

Wydawnictwo UMCS

T e a t r

CENTRUM KULTURY 20-112 LUBLIN GRODZKA 34

"Mój pierwszy kontakt z twórczością Baszewisa stanowił niezwykle przeżycie, tym mocniejsze, że miało to miejsce w połowie lat siedemdziesiątych, przed przyznaniem pisarzowi Nagrody Nobla, kiedy obcowanie z jego pisarstwem było możliwe jedynie za pośrednictwem języka angielskiego, potęgującego jeszcze niezwykłość lektury. Czytałam oto o rzeczywistości tak dobrze mi znanej z literatury polskiej, zwłaszcza okresu pozytywizmu czy w pewnym stopniu międzywojennej, ale oglądanej z zupełnie innej perspektywy. Niektóre stwierdzenia mogły wydawać się szokujące, ale intrygowały i zachęcały do chodzenia ulicami Lublina, Warszawy czy małych podlubelskich miasteczek szlakiem bohaterów i wyobrażania sobie, jak te miejsca mogły wyglądać przed Zagładą."

"Większość czytelników polskich, stykając się po raz pierwszy z twórczością Baszewisa, oprócz niewątpliwego zainteresowania czy nawet fascynacji obrazem społeczności żydowskiej prezentowanej przez pisarza, zwraca szczególną uwagę na sposób przedstawienia Polski i Polaków. Dla niektórych czytelników konfrontacja ta może być bolesna czy nawet irytująca, dla innych zaś bardzo cenna ze względu na zupełnie odmienne spojrzenie od tego, do którego przyzwyczała ich literatura polska."

"U Baszewisa występuje Polska czysta i Polska nieczysta, sacrum miesza się tu z profanum, czy raczej, używając hebrajskiej terminologii - "kedusze" z "tume", czyli święte i nieczyste, niczym w jednym z rozdziałów "Szatana w Goraju".

Polska czysta to wiejskie krajobrazy, rynek w małym miasteczku, odgłosy i zapachy ulicy Krochmalnej. Raz mogą one budzić skojarzenia z Ziemią Obiecana - na przykład rozległe pola i pastwiska czy błękitne letnie niebo - raz ze spokojnym, skromnym życiem w diasporze - swojskie brzozy, wierzby i chaty kryte strzechą. W Polsce tej mieszkają dobrzy goje, jak polska praczka przychodząca na ulicę Krochmalną czy stara Tekla, służąca wiernie żydowskiemu profesorowi.

Polska nieczysta natomiast to spokój zakłócany chuligańskimi wybrykami czy wrogimi uwagami wobec Żydów oraz chrześcijańskie dzielnice rozbrzmiewające "obcym" językiem. Ten dualizm stale towarzyszy twórczości pisarza zarówno w opisie miejsc, jak i postaci."

Monika Adamczyk-Garbowska
fragmenty książki pt. "Polska Isaaca Bashevisa
Singera. Rozstanie i powrót"

BIURO ORGANIZACYJNE

Teatr NN
ul. Grodzka 34
20-112 Lublin
tel./fax. 258-67

MONIKA ADAMCZYK-GARBOWSKA - pracownik naukowy w Instytucie Filologii Angielskiej UMCS, studiowała język i literaturę jidysz m.in. w Columbia University w Nowym Jorku. Kieruje działem przekładu w kwartalniku "Akcent". Jest tłumaczką literatury angloamerykańskiej i literatury jidysz. Przełożyła m.in. zbiór opowiadań Singera pt. "Późna miłość" (1993). Wkrótce ukaże się jej tłumaczenie opowiadań Singera pt. "Spinoza z ulicy Długiej".

(...) Autorka przedstawiła skomplikowane, nie-rzadko też niekonsekwentne i ambiwalentne odzwierciedlenie Polski i Polaków w twórczości i światopoglądzie pisarza. Obok takich opowiadań jak "Praczką" i "Gołębie", w których zwykle Polki są przedstawione z wielką sympatią i głębokim uznaniem, omawiane są w rozprawie z nie-małym zrozumieniem postaci Polaków o wyraźnie negatywnym obliczu. (...) Zgadając się z tezą dr Moniki Adamczyk-Garbowskiej, że "sprawa przedstawienia Polaków w twórczości Baszewisa jest punktem szczególnie newralgicznym dla polskich czytelników", należy z uznaniem podkreślić umiejętności autorki wzniesienia się ponad możliwe urazy w rzetelnej i bezstronnej analizie tekstów literackich omawianych w rozprawie. Nie zawahałbym się stwierdzić, że znajomość języka jidysz i możliwość dotarcia do tekstów w języku, w którym zostały pierwotnie stworzone, były dla dr Adamczyk Garbowskiej szczególnie pomocne dla głębszego i bardziej wrażliwego odczytania twórczości Isaaca Bashevisa Singera".

prof. dr Chone Shmeruk
Uniwersytet Hebrajski w Jerozolimie
fragment recenzji książki "Polska Isaaca
Bashevisa Singera. Rozstanie i powrót."